

Przedpłata

w Krakowie:
Rocznie zhr. 16, półrocznie zhr. 8, kwartalnie zhr. 4, miesięczn. zhr. 1'35.

Za ogłoszenie 15 ct

Na prowincji:
Rocznie zhr. 20, półrocznie zhr. 10, kwartalnie zhr. 5, miesięcznie zhr. 1'70.

Numer pojedynczy 6 ct.

Adres Redakcji:
Kraków, ul. św. Anny
L. 3.

Administracja:
Rynek główny L. 22.

GŁOS NARODU

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, I LITERACKI.

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem dni poświęconych, o godzinie 8 rano.

Redaktor: JÓZEF ROGOSZ.

Ogłoszenia:

Za wiersz lub jego miejsce 6 ct.

Od wyrazu w drobnych ogłoszeniach 1½ ct.

W rubryce „Nadesłane“ wiersz 20 ct.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1-go i 15-go każdego miesiąca. Do działu inseratowego upelnomocniony:

St. Cyprankiewicz
w Krakowie.

Administracja przyjmuje ogłoszenia tylko firm chrześcijańskich.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

ZŁOŚLIWY ŻART.

Czytelnicy nasi prawdopodobnie przypomną sobie, że nazajutrz po przyjeździe Bismarcka do Berlina, pisaliśmy na tem tu miejscu, że pojednaniu dwóch przeciwników nie przypisujemy politycznego znaczenia, że o powrocie żelaznego ekskanclerza do władzy może być nie może i że cesarz Wilhelm tylko dla tego Bismarckowi podał rękę do zgody, że chciał mu osłodzić chwilę ostatnią, a zarazem usiłował pozyskać jego zwolenników dla niemiecko-rosyjskiego traktatu. Dalszy bieg wypadków wykazał, żeśmy się chyba nie mylili, dziś zaś ledwie pod jednym względem musimy poprawić nasze uwagi, mianowicie w tem, że osłodzenie ostatnich chwil zgrzybiałemu starcowi, nie było może tak szczerze zamierzone, jakieśmy to przypuszczali. W polityce, niestety, mniejszą rolę odgrywa serce, niż rozum, który umie być niekiedy złośliwy... Coś podobnego, jak się zdaje, i tu się stało.

Chociaż Bismarck, pod koniec swoich rządów absolutnych, poróżnił się był na dobre z Rosją, nie przestał on być jednak utrzymywaczem, że Niemcy, jeśli mają żyć spokojnie i korzystać z owoców zwycięstw ostatnich, muszą zbliżyć się i porozumieć z północną swoją sąsiadką, gdyż to jest dla nich warunkiem *sine qua non*. W pamięci naszej tkwi jeszcze żywo mowa, którą Bismarck wygłosił w parlamencie lat temu sześć czy siedm, kiedy to wskutek ówczesnych alarmów wojennych nastąpiło ogłoszenie austro-niemieckiej konwencji wojskowej. „Zbliżyliśmy się do Austrii, rzekł on wtedy, bo nas do tego konieczność zmusiła. Rosja nas pchnęła w objęcia tego sojuszu“. Znaczyło to innymi słowy, że Niemcy byłyby zawsze gotowe wyciągnąć rękę ku północy, gdyby ich tylko stamtąd do tego ośmielono.

Po ustąpieniu Bismarcka, czytaliśmy w jego organie, w *Hamburger Nachrichten*, i to nie raz, nie dwa, ale przynajmniej raz na miesiąc, że hr. Caprivi i jego towarzysze źle sterują nawą państwową, ponieważ nie umieją nawiązać przyjaznych stosunków z Rosją. Równocześnie *Hamburger Nachrichten* dawały do zrozumienia, że potrafiłyby to uczynić jeden Bismarck, gdyby do steru wrócił. Ale cesarz Wilhelm jakós nie chciał tego zrozumieć i samotnik z Friedrichsruhe dalej wyrzekał.

Nagle, gdy się tego najmniej spodziewał, przybył doń adjutant cesarski z butelką wina pojednawczego, zapraszając go równocześnie, w imieniu swego monarchy, do Berlina. Żelazny kanclerz pojechał, najśłodszymi kołysany marzeniami, ale tam, miasto spodziewanych dostojestw, miasto władzy, którą może znów widział w swem ręku, spotkało go bolesne rozczarowanie. Bo oto cesarz mu powiedział: „Przyznaję ci rację, do Rosji musimy się zbliżyć i wiedź, żeń to już uczynił!“ Musiało to na Bismarcku wielce niemiłe sprawić wrażenie, nie bowiem tak bardzo nie boli, jak podrażniona miłość własna, a cesarz, acz w formie nad wyraz delikatnej, dał mu do zrozumienia, że potrafił dokonać wszystkiego sam, bez jego pomocy...

Przypusciwszy to, a jest to więcej, niż pra-

wdopodobne, zrozumiemy teraz, czemu w dziennikach, zaprzyjaźnionych z Bismarckiem, po wyjeździe jego z Berlina znalazły się zaraz narzekania, że ekskanclerz z wizyty nie mógł być zadowolony, gdyż spodziewał się innego przyjęcia...

I nie koniec temu. Cesarz za bytności swojej we Friedrichsruhe o polityce ani wspominał i mówił wciąż o marynarce, jakby Bismarck był co najmniej jej admirałem, później zaś zrobił wszystko sam, bez jakiegokolwiek współdziałania wielkiego męża stanu.

Czy teraz będziemy się dziwić, czemu pisma znów utzymują, że między Wilhelmem a Bismarckiem serdecznych stosunków wcale nie ma, i czemu Herbert Bismarck z hr. Capriviem kłóci się w Reichstagu?

Cesarz, podając ekskanclerzowi rękę do zgody, osiągnął, co zamierzył: Dał światu widok wspaniały, jak obrażony monarcha poddanemu jego winy pierwszy przebacza — pozyskał wszystkich jego zwolenników dla traktatu — i dumnego męża stanu boleśnie upokorzył, wpięrgo rozbroiwszy.

Był to zatem żart złośliwy — w którym ucień stał się godnym swego mistrza...

Z WIEDNIA.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Wiednia 20 marca.

(d) Cesarz sankcjonował przedłożony plan załatwienia „sprawy koszarowej“, tj. usunięcia istniejących w obrębie miasta koszar, a wybudowania w ich miejsce nowych gmachów za obrębem lub na peryferji miasta dla pomieszczenia miejscowej załogi wojskowej. Na razie idzie o usunięcie koszar „Franciszka Józefa“ przy *Stubenringe* i koszar na przedmieściu *Josefstadt*. Sprawa ta wymaga grubych milionów, gdyż trzeba naprzód zbudować nowe koszary, a potem zburzyć istniejące, przeprowadzić parcelację gruntu i rozprzedaż takowego. Sprawa rozbiła się zawsze dotychczas o to, iż nie było komu zaliczyć potrzebne miliony. Obecnie znaleziono środek na to, mianowicie poruczono przeprowadzenie całej tej transakcji tak zwanemu funduszowi powiększenia miasta („*Stadterweiterungs-Fond*“) który powstał z rozprzedaży gruntów, gdzie dawniej stały obronne mury miasta, a obecnie *Ringstrasse*. Fundusz ten, który mówiąc nawiasem, nie wiedzieć właściwie, czyją jest własnością, posiada przeszło 300 milionów gotówki, zatem wszelka jest pewność, iż sprawa będzie w odpowiedni sposób i bez przypuszczenia prywatnej kapitalistycznej siły załatwioną. Na usunięciu koszar Franciszka Józefa zyska Wiedeń bardzo wiele, ponieważ *Ringstrasse* dopiero teraz będzie zabudowana.

Liberałowie żydowski wiedeńskiej Rady gminnej krzyczą ciągle za pomocą miejscowych dziennikarskich trąb jerychońskich, iż antysemita są burzycielami spokoju i porządku w Radzie gminnej i że zachowują się nieprzyzwoicie i po grubiańsku. Tymczasem rzecz ma się przeciwnie,

jak tego dowodzi dziś przeprowadzona rozprawa sądowa, z powodu skargi antysemitckiego rady gminnego, Gregoriga, przeciwko matadorowi żydowskiemu Rady gminnej, radcy budowniczemu Stiasnemu, który podczas mowy Gregoriga wykrzyknął: „Nędzny zuchwalec!“ Otóż sąd skazał tego radcę żydowskiego, za obrazę czci, na dwa-nasto godzin więzienia, bez żadnego ekwiwalentu pieniężnego. Krzywe nosy spadły z tego powodu ogromnie na kwintę.

Sławny włoski maestro, Leoncavallo, bawił w Wiedniu, a to w sprawie przedstawienia swej opery „*Medyceusz*“ w tutejszej operze nadwornej. Powstały były bowiem trudności co do przedstawienia tej opery, mianowicie co do kosztów i z powodu cenzury teatralnej. Maestro zdołał jedno i drugie załatwić pomyslnie, tak iż przedstawienie „*Medyceuszów*“ w Wiedniu jest zapewnionem.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Wymiana ratyfikacji niemiecko-rosyjskiego traktatu handlowego odbyła się wczoraj w Berlinie, w urzędzie spraw zagranicznych, między sekretarzem stanu, baronem Marschallem, a ambasadorem rosyjskim, hr. Szuwałowem, i z tą chwilą traktat stał się prawomocnym. Podobno radość wielką ogarnęła wszystkie niemieckie miasta portowe; na znak tej radości Lubeka, Brema, Gdańsk i Królewiec wywiesiły flagi, a hr. Caprivi zewsząd otrzymuje telegramy i adresy, to z powinszowaniem, to z podziękowaniem. Cała prasa niemiecka, na jeden ton nastrojona, śpiewa wielki hymn na cześć traktatu, na cześć wielkiego pokoju. W tej harmonji atoli musiała się znaleźć przecież jedna nuta fałszywa. Tej radości powszechnej, z powodu dojścia do skutku traktatu z Rosją, nie podziela organ ekskanclerza, bo oto słowa *Hamb. Nachrichten*: „Zdaje się, że większość narodu niemieckiego jest zdania, iż tak samo, jak w r. 1891, przy zawarciu traktatu z Austro-Węgrami i Włochami, ponoszą Niemcy szkodę, jako i że w ogóle interesy ekonomiczne Niemiec cierpią pod wpływem polityki nowego kursu. Większość parlamentu nie jest jeszcze świadectwem przeciwko temu naszemu twierdzeniu, przeciwnie, większość ta, złożona z Polaków, Alzackich, socjalnych demokratów, jak i demokratycznych klerykałów i mieszczan, nie upewnia nas w przekonaniu, iż miano tu interesa narodu i monarchji na względzie. Naród niemiecki przyzwyczaił się od roku 1890 (tj. od ustąpienia ks. Bismarcka — *przyp. Red.*), iż na wszystkich traktatach z zagranicą jest poszkodowany. Przy traktacie z Rosją tem tylko się może cieszyć, że już nic nie miał do stracenia, obojętna to bowiem rzecz, czy krew mu ubiega z dwunastu, czy też z trzynastu ran. Nasuwa się tylko pytanie — jak się to wszystko skończy?“ Tak piszą *Hamb. Nachr.* Między wierszami jednakże tylko te słowa czytamy wyraźnie: „Biedne Niemcy! co się z nimi dzieje, gdy im Bismarcka zabrakło, a co się z nimi dalej stanie!?“ — Dając tu dokładny obraz,

który dziś przedstawia prasa niemiecka w tej sprawie, musimy nawzajem zaznaczyć najpoważniejsze głosy prasy rosyjskiej. Wszystkie dzienniki widzą w zawarciu traktatu fakt wielkiej wagi, wszystkie przyznają, że tym sposobem utrwalono na szereg lat pokój w środkowej Europie i rozwiązano węzeł ekonomiczny. *Nowoje Wremja* wyrażając to przekonanie, przyznają całą zasługę tego wielkiego dzieła pokojowego wyłącznie cesarzowi Wilhelmowi. *Birzewija Wiedomosti*, ongi organ Wyszegradzkiego, zaznaczają z naciskiem, że tu nie tyle szło o rosyjskie zboże, ile w grze znalazły się o wiele wyższe pobudki, a mianowicie zacieśnienie między dwoma mocarstwami stosunków, rozluźnionych w ostatnim czasie egoistyczną polityką Bismarcka. *Nowosti* natomiast są zdania, że nie Bismarckowska polityka, nie trójprzymierze, ale antyrosyjska polityka celna dawnego kursu oddaliła Rosję od Niemiec. Dziś w stosunkach między temi państwami nastąpiła zmiana frontu wielkiego dla Europy znaczenia. W tym duchu zatem więcej zdziałały rządy Capriewego, aniżeli trójprzymierze. Podobnie piszą *Petersburgskija Wiedomosti*, a zaś *Moskowskija*, które tak kopje przeciw traktatowi kruszyły, dziś cieszą się z tej nowej gwarancji utrzymania europejskiego pokoju, którego, jak zapewniają, Rosji bardzo potrzeba, gdyż ma ona teraz dużo do roboty w stosunkach wewnętrznych. Niektóre dzienniki petersburskie zadowolone z traktatu, podnoszą zasługi Wittego w tej mierze. Nakoniec zostawiliśmy głos organu giełdy nadnewskiej, w zupełności zgodny z naszym zdaniem, które wypowiedzieliśmy po zawarciu traktatu. Gazeta ta utrzymuje stanowczo i udowadnia, że zawarty traktat dziesięćkroć więcej chroni handel rosyjski przed konkurencją niemiecką, aniżeli przed rosyjską stosunki ekonomiczne Niemiec, a tem samem wyraża niedwuznaczne zdziwienie z powodu powszechnego zapału radośnego Niemców dla traktatu. W niezbyt wielkim stopniu wynagrodzono handel niemiecki za poczynione Rosji ustępstwa, a natomiast Rosja za snízenie taryfy zyskała bezpośrednio znaczne korzyści. Organ giełdy wzywa tedy ekonomistów rosyjskich, by nie zaniedbali tak pomyślną sytuację.

Z OBOZU RUSKIEGO.

We Lwowie odbył się dn. 19 zjazd ruskich mężów zaufania, w którym wzięło udział 282 uczestników. Posłom: Wachnianinowi i Barwińskiemu, którzy, jak wiadomo, są najskłonniejsi do zgody z Polakami, dano jednogłośnie wotum nieufności. Nastąpiło zatem to, co Romańczuk w Radzie państwa zapowiedział Wachnianinowi. Obrady trwały do 11-jej w nocy, ale nie przyszło do żadnej uchwały stanowczej. Mówiono długo i szeroko o pierwszym punkcie programu, który opiewa:

„Stoimy na podstawie narodowego programu Głównej Rady Ruskiej z r. 1848 i chcemy, aby naród nasz rozwijał się jako samostny naród słowiański, pozostając przy wierze i obrządku swoich ojców, wierny państwu austriackiemu i cesarzowi“.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, partja tak zwanych narodowców, chciała w tym punkcie zaznaczyć, że Rusini nie mają nic wspólnego tak dobrze z Polakami jak i Rosjaninami lecz na to drugie moskalofle przystać nie chcieli. *Narodna Czasopys* tak się o tym zjeździe wyraża;

„Zgoda i konsolidacja nastaną w narodzie dopiero wówczas, gdy całym narodem o władnie jedna idea wspólna. jeden cel tak mocny i jasny, tak żywotny, że zdoła zjednoczyć wszystkich, choćby największych przeciwników politycznych. A taką ideą może być tylko idea narodowości, idea rusinizmu.“

Na tej podstawie mogła u nas istotnie nastać jakaś zgoda, mogło przyjść do skonsolidowania wszystkich sił. Do tego należało nam zda-

zać od dawna, a nie czekać aż do 19 marca 1894. A tak dzisiaj jest tylko ta alternatywa: albo Rusini skapitulują (wobec moskaloflów) i zrzekną się swego prawa narodowego, albo strona przeciwna skapituluje, i przestanie negocjować z Rusinami. zmanifestuje się jako Rusini, i zechce działać wspólnie z nimi, co jedynie możliwe, na podstawie programu, wyrażanego w Sejmie i w uchwale Narodnej Rady. Wszelako możliwym jest i to, że jedna strona chce drugą wywieść w pole, bo znając okoliczności, nie możemy wierzyć w szczerość zachodów. A tu, okaza się, która strona jest przebieglejszą“.

A podczas gdy oba wielkie stronnictwa ruskie kłóca się z sobą, partja socjalistyczna pracuje na własną rękę i ogarnia coraz większe masy ludowe.

Czy jednak zwyciężą narodowcy, czy też moskalofile, to drugie niestety jest prawdopodobniejsze, zawsze jedno nastąpi, mianowicie zupełne pogrzebanie sławnej „ugody“, którą lat temu kilka inaugurował namiestnik hr. Badeni, a w której trwałość żaden umysł trzeźwiejszy nie wierzył.

Uprawa tytoniu.

Dnia 17 bm. odbyło się we Lwowie w lokalu komitetu Tow. gosp. zebranie członków Tow. uprawy tytoniu. Towarzystwo to, istniejące od lat 5, położyło sobie za zadanie ratować upadającą w naszym kraju uprawę tytoniu, która stanowi przeważnie u włościan wschodniej Galicji obfite dla nich źródło dochodu. Gałęź ta rolnictwa, podlegająca z powodu istnienia prawa monopolu w państwie austriackim, ścisłej kontroli osobnej władzy w tym celu przez rząd ustanowionej, doznawała do niedawna w kraju naszym macoszego traktowania ze strony rządu.

Nie tutaj miejsce rozbiierać powody tego stanu rzeczy, nie leżały one jednak z pewnością w złej jakości materiału przez nas produkowanego. Wskutek złego postępowania rządu, usunęli się więksi plantatorowie zupełnie od uprawy tytoniu, a zaś mniejsi plantatorowie-włościanie, przy wrodzonym swym konserwatyzmie, nie tak łatwo ulegający zmianom, produkcji owej wprawdzie zupełnie nie zaniechali, ogólnie jednak utyskiwali na różne szkany, na zły gatunek nasienia, udzielanego im przez zarząd monopolu i niesprawiedliwe postępowanie przy wykupnie gotowego materiału. Towarzystwo od początku istnienia swego dokłada wszystkich starań, aby u odpowiednich władz wyjednać możliwe ulgi dla plantatorów i w tym celu udawał się komitet kilkakrotnie do dyrekcji monopolu w Wiedniu, jakoteż do krajowych władz skarbowych i politycznych.

O ile te starania pomyślnym były uwieńczone skutkiem, jak i w poprzednich latach tak i w bieżącym roku było zadaniem komitetu przedstawić członkom Towarzystwa na ogólnym zebraniu. Po zgajeniu zgromadzenia, podniósł przewodniczący, dr M. Krzysztofowicz, że Towarzystwo uprawy tytoniu nie jest zbyt cennym ogniwem w szeregu instytucyj kraj ekonomicznie dźwigających, wykazał znamienity postęp w dążeniu do celu wytkniętego i gorąco dziękował za poparcie doznane ze strony komitetu Tow. gosp.

Sekretarz, p. Wilowieyski, odczytał sprawozdanie komitetu za 1893. w którym zaznaczono widocznie polepszenie. zasłte w krajowej uprawie tytoniu, jakoteż zyczliwość okazaną w bieżącym roku ze strony władz dla interesów tej produkcji. W sprawie podręcznika, poruszonej w sprawozdaniu, dał prof. Władysław Tyniecki wyjaśnienia, odnoszące się do wydawnictwa tego w „Macierzy polskiej“ i zmian w rękopisie p. Zygmunta Jaklińskiego poczynionych.

Sprawozdanie z wykupu produktu przez magazyny rządowe wykazało z jednej strony sumienne ludzkie postępowanie c. k. organów wykupna względem producentów, z drugiej zaś strony uwidoczniło skutki nauki instruktora, gdyż gminy w których tenże

w roku bieżącym w licznych pouczeniach udzielał praktycznych wskazówek, wyróżniły się jakością dostarczonego materiału i ceną za niego osiągniętą.

Co do obsesania Wystawy krajowej, zdał sprawę komitet z czynności w tym kierunku przedsięwziętych, zaś na wniosek p. Langiego uchwalono sporządzić mapę graficzną uprawy tytoniu w Galicji.

Uchwaleniem wniosków komitetu, jakoteż członków w kilku ważnych sprawach, mianowicie w sprawie obostrzeń, zapowiedzianych przez rząd co do minimalnej przestrzeni, mającej być braną pod uprawę, zakończyło się posiedzenie.

Protest białogłowy.

(Dokończenie).

Może wreszcie znudzone tą męską arogancją chwycicie za pióro i same siebie w powieściach malować zaczniecie? Nie, tego nie zrobicie, bo zadanie przekracza wasze siły. Wiecie dobrze, że kobieta jest istotą nerwową, dziś taką, jutro owaką, i dacie pokój subtelny analizom serca kobiecego, pozostawicie tę dziedzinę najwybitniejszym tylko talentom, które artystyczną intuicją zastąpią niemożność malowania ze zbyt ruchliwego, zmiennego modelu.

Panowie łaskawi, może powiecie: „Oddajemy wam piękne, za nadobne. Toć tyle piór kobiecych opisuje najzawilsze drgnienia dusz i sere męskich“. Przepraszam, tak nie jest. Rzadko bardzo kobieta bierze się do analizy ścisłej ducha męskiego. Jedną George Sand pozwalała sobie na śmiałość podobną, no, ale była to George-Sand, wielki talent i wielka artystka. Zresztą nawet George-Sand nie dawała się zbyt kusie ponętom powieści psychologicznej. Miała dosyć fantazji w swej artystycznej duszy na to, aby stworzyć sobie własny świat, który malowała dzielnym piórem. Co zaś najważniejsze, kobieta nigdy nie ma w sobie tyle śmiesznej zarozumiałości i tyle niedorzecznego zuchwalstwa, aby pisała kilka tomów autobiografji męzczyzny. Kobieta pisząca nie chce dawać światu „dokumentów“, ale poprzestaje na kreśleniu postaci męskich tak, jak się jej postaci te przedstawiają w świetle jej osobistego widzenia. I słusznie robi, bo, moi panowie, macie swoje własne popędy, których nie rozumiemy, swoje życie fizyczne i duchowe, które wymyka się z pod naszej obserwacji bezpośredniej. Nigdy kobieta nie poczyta się za absolutnie kompetentną w malowaniu przejawów ducha męskiego.

A więc, panowie pisarze, zwłaszcza pisarze młodzi, przestańcie się źle bawić. O jedno tylko was prosimy: malujecie nas w powieściach podobnie do nas samych. Namysłajecie się długo, zanim każecie nam się spowiadać z najskrytszych naszych marzeń i myśli. Nie każecie nam mówić, czego nigdy nie mówimy, myśleć, czego nigdy nie myślimy, czuć, czego nigdy nie czujemy. Nawet Balzac, ten mistrz nad mistrzami, popełniał błędy w swych portretach kobiecych“.

Tak mówi p. Joanna d' Antilly. Czy ma słusność? Niechże na to pytanie białogłowy same odpowiedzą. Bądźcieobadź, jest to materiał do dyskusji...

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Konkursa. Namiestnictwo rozpisuje konkurs na stypendja rządowe dla artystów, malarzy, rzeźbiarzy, muzyków i poetów pragnących się kształcić w dalszym zawodzie. Prawo ubiegania się o nie mają tylko artyści, samodzielnie tworzący. Termin podan do 1 maja br. — Sąd powiat. w Starejsoli poszukuje djetarjusza, obznajomionego z prowadzeniem ksiąg gruntowych. — Rada szkolna okręg. w Nowym Sączu ogłasza konkurs na kilkanaście posad nauczycieli ludowych z terminem 6-tygodniowym.

Przeniesienia. Dyrekcja poczt i telegrafów we Lwowie, zezwoliła asyentom pocztowym, Michałowi Pańczakiewiczowi w Wadowicach i Bartłomiejowi Malecowski w Krakowie na zamianę miejsc służbowych.

FEJLETON.

47 **KRWAWY ROK.**

POWIEŚĆ

osnuta na tle wypadków z r. 1846.

przez

Józefa Rogosza.

Tom II.

(Ciąg dalszy).

— Co ci jest, Marcin, co? — pytała go przestraszona po raz setny.

— To nie, jeno mnie straszliwie rznie w środku.

— Pewnoś w Wieliczce zjadł co niezdrowego?

— Ta gdzie jadł, gdzie!... Od południa nie w pysku nie miałem, i gdyby nie to djabliśko, byłbym zdrów jak ryba.

— Djabliśko? Wszelki duch chwali Pana Boga! — odrzekła, szybko się zegnając. — A tobie co się znów stało?

— Wielkie jeszcze szczęście, że nie stało się nic gorszego! — jęknął. — Kuternoga tak mnie dźgnął w piersi, że mi się zwałił jak długi i jeszcze mnie żebra boła...

— Co ty pleciesz stary?!...

Mąż widząc, że mu żona nie wierzy, w krótkich słowach opowiedział jej swoją przygodę. Zbladła, przeżegnała się kilkakrotnie i głosem znizowanym zapytała:

— Więc doprawdy tak było?

— Tak, tak... Złamał. Cikary, wszyscy ci to powiedzą... Psiawiara jak mi żygnął ogniem w oczy, tom o mało nie oślepl... Popatrz, jak mnie poparzył i wąsów mi trochę nadpalił.

— Oj! prawda, Marcinie prawda, odpowiedziała, twarz chorego oglądając. — Ale wiesz za co cię to spotkało? To za nic innego, tylko za to, żeś tego biednego panicza u Cieciorów chodził niepotrzebnie łapać. Na co się tobie było wdawać w takie rzeczy? Czy ty może sam nie Polak? Dziś rozmawiałam z pewnym zakonikiem, jakiś święty człowiek z niego, i ten mi mówił, że ciężko ci przeciw Bogu grzeszą, którzy własnych braci wydają. Widzisz Marcinie, widzisz, coś narobił! Teraz trzeba się będzie prędko wypowiadać, bo widać, że od przedwczoraj djabeł ma cię już zupełnie w swej mocy...

— Tekluńciu! Tekluńciu! przyłóż mi świeży worek z kaszą, bo jakoś nie ustaje! — zawołał. Żona wybiegła do kuchni.

VII.

Stanisław z krzaków wyskoczywszy, puścił się prosto w pole. Ani stanął, ani za siebie nie spojrzął, tylko pędził coraz dalej, bo mu się zdawało, że go szwoleżery ścigają. Alboż przypuszczał, że podczas gdy on kierował się ku wschodowi, ci, których się obawiał, jeszcze szybciej dążyli na zachód!

Dziwił się sobie, skąd siły czerpał. Lekki był jak pióro, nogi nad ziemią go unosiły, u ramion czuł skrzydła. Pędził tak dobry kwadrans, bojąc się zatrzymać, i byłby biegł aż do wyczerpania sił ostatka, gdyby nie wielka kałuża, która mu drogę zagroziła. Nie widząc nic przed sobą, wpadł w jej środek. Gdy zimna woda, z rzadkiem błotem zmieszana, obryzgała go całego, stanął i głowę obrócił. Cicho było, jak w kościele podczas podniesienia. Nikt nie jechał, nikt nie wołał, nikt za nim nie pędził; tylko przy jego nogach, które coraz głębiej w błoto się zapadały, słyszał bulkotanie wody. Wolniej odetchnął i zaczął się rozglądać. Oko oswojone z ciemnością tyle nareszcie dostrzegło, że kałuża miała ledwie kilka kroków szerokości; po drugiej jej stronie wznosił się dość znaczny pagórek. Przeżegnał się i po pas brnąc w wodzie, dostał się szczęśliwie na brzeg przeciwny. Tu

spoczął tylko chwilę, ponieważ mokra odzież i chłód nocy sierpniowej nie pozwoliły mu siedzieć długo na ziemi i ruszył dalej, na los szczęścia.

Szedł całą noc, a gdy od wschodu zaczęło szarzeć, ujrzał nieopodal dużą wieś, za nią dwór dziedzica. W obawie, by go kto nie zobaczył i nie powziął podejrzeń, obszedł wieś z daleka, i trzymając się ładu z owsem, który go zasłaniał, na czworakach podsunął się pod ogród dworski.

W owych czasach, każdy dom szlachecki był ogniskiem gorącego patriotyzmu. Począwszy od gospodarza domu i jego rodziny, wszyscy po dworach kochali Polskę i jak najprędzej chcieli ją widzieć wolną. Każdy więc, co do konspiracji należał, a szczególnie emisariusze, przysyłani do kraju przez Centralizację, byli w wiejskich dworach uważani za bohaterów, niemal za świętych. Nawet ci ze szlachty, którzy w ruch zbrojny niekoniecznie wierzyli, poczytywali za swój obowiązek wspierać go według sił i możliwości, i na całym obszarze Galicji nie było szlachcica, któryby otwarcie ośmielił się być występować przeciw partji rewolucyjnej. Jedną tylko arystokracją we wschodniej Galicji nie sympatyzowała z ruchem, lecz ta siedziała teraz we Lwowie, aby wybijać pokłony przed arcyksięciem. Kriegerem, Sacherem, Benedekiem i innymi.

Stanisław patrząc na dwór biały, w którym wszystkie drzwi i okna były jeszcze pozamykane, wiedział, że ktokolwiek tam mieszka, przyjmie go gościnnie i dobrze ukryje, a jeżeli dotąd nie wszedł do środka, to jedynie dla tego, że brama, przez którą wjeżdżało się na podwórze, nie była otwarta, a dokoła domu biegało kilka łańcuchowych brytanów, głośno szczekając. Bał się także, czy przypadkiem nie jest to majątek jakiego Niemca. Gdy we wsi zrobił się gwar i z komina dworskiego siny dym zaczął się podnosić, Stanisław ukrył się w owsie i czekał, póki by kto bramy nie otworzył.

Wkrótce pozwoliwał stróż brytany i zaraz potem ukazał się w bramie człowiek rosły, w szarej kapocie, w czapce rogatej, na jedno ucho przekrzywionej, z ogromnymi wąsiskami i potężnym harapem za pasem. Po tych szczegółach charakterystycznych, Stanisław poznał w nim ekonoma. Jego widokiem ucieszył się też właścicielem wsi musiał być prawdziwy polski szlachcic, a wi e dobry patriota. Nie czekając dłużej wyszedł z owsa i śmiało zbliżył się do ekonomy.

— Proszę mi powiedzieć, kto mieszka w tym dworze? — przemówił.

Ekonom widząc przed sobą figurę obłożoną, w cudackim ubiorze i bez kapelusza (ten został w krzakach) w pierwszej chwili o mało głośnym śmiechem nie parsknął, zrozumiałwszy jednak, że śmiech mógłby ubliżyć jego godności, ściągnął brwi i szorstko odpowiedział:

— A jemu co do tego?

Stanisław nie przestraszył się tonu groźnego. Przystąpił jeszcze bliżej i rzekł poważnie:

— Proszę mi zaraz powiedzieć, bo mi to potrzebne.

— A ty drapichruscie! jak ty śmiesz do mnie tak mówić?! — krzyknął ekonom i prawą ręką za pas sięgnął, by stamtąd harapę wyciągnąć. Młody człowiek przytrzymał go jednak za ramię.

— Jestem jeden z naszych — szepnął. — Niemcy mnie ścigają... Z ich więzienia ledwie z duszą uciekłem... Prowadź mnie, obywatelu, zaraz do dziedzica, gdyż zbłądziłem i nie wiem gdzie się znajduję.

Podczas gdy Stanisław to mówił, ekonomowi twarz złagodniała, oczy wytrzeszczył i językiem mlasnąwszy, prędko odpowiedział:

— Patrzcie, patrzcie! ktoby się był spodziewał! Jeden z naszych i ledwie z duszą Niemcom uciekł... O! damy my im niezadługo, damy! Dziedzic nieraz mi już mówił: „Panie

Drzymkowski (on mi zawsze „pan“ mówi, bo wie, co się komu należy), miej w pogotowiu flintę i serpentynę, bo lada dzień pójdziemy!

— Skoro dziedzic tak mówi — Stanisław z radością pochwylił — to prowadź mię panie Drzymkowski jak najprędzej do niego, bo lękam się, żeby mnie tu jaki chłop nie zobaczył.

— Dobrze pan mówisz, chamom nie można ufać. Chodźmy, chodźmy, a chociaż dziedzic jeszcze w łóżku leży, nie to nie szkodzi. Jak tylko usłyszysz, żeś z naszych, przyjmie cię lepiej, niż brata rodzzonego. — Już chciał wejść w bramę, gdy się zatrzymał, coś sobie przypomniawszy. — Nie — rzekł — tedy razem nie pójdziemy, bo i nie wszystkiej służbie można ufać. Ja więc pójdę prosto, a pan tymczasem obejdz parkan w koło i zatrzymaj się przy furcie, która jest na drugim końcu ogrodu, przy owych lipach, które stąd widać. Ja tam zaraz sam przyjdę, otworzę panu i pójdziemy razem do dziedzica.

To powiedziawszy, udał się szybko przez podwórze do dworu. Stanisław zaś, stosownie do otrzymanej instrukcji, pobiegł furtki szukać.

Za kwadrans znajdował się w sypialni dziedzica.

Jeśli kiedy, to dziś swój los błogosławił, że w nocy sprowadził mu na głowę wachmistrza Kulkę, przed którym musiał uciekać. Gdyby nie to, kto wie, czy byłby tak prędko znalazł drugi dom równie patriotyczny i równie sympatyczny. Przed sobą miał pana Hilarego, człowieka, który jakkolwiek Stanisława widział pierwszy raz w swoim życiu, przyjął go z całą serdecznością i zaufaniem. Wyściskał go, nakarmił, przyodział, i wcale nie pytał, ani jak się nazywa, ani kto go rodzi... Jemu wystarczał sam fakt, że gość jego znał się z Edwardem Dembowskim. że przez tegoż był używany do ważnych rzeczy i że cierpiał za ojczyznę. Mało dziesięć razy musiał mu Stanisław opowiadać, w jaki sposób wydobył się ze szpitala, a ilekroć powtarzał słowa wachmistrzowej, gdy ta kazała Wrzeszczowi brać kosz z brudną bielizną, gospodarz uradowany zawsze aż w górę podskakiwał i wołał:

— A to zuch baba! Takich nam więcej trzeba! Ja nie od dziś mówię, że jak kobiety wezmą się do nich, psubraty wyginą co do nogi!

Od swojego gościa pragnął on koniecznie usłyszeć, w którym właściwie dniu powstanie wybuchnie, lecz pod tym względem Stanisław nie mógł zaspokoić jego ciekawości.

— Bardzo mnie to martwi — odrzekł pan Hilary — gdyż zdaniem mojem tylko ser odkładany jest dobry. Co masz zrobić, zrób dziś, co masz zjeść, zjedz jutro! Ja, mój przyjacielu, siedzę tu jak na węglach rozpalonych, a wszystkim moim sąsiadom tak samo pilno. Jeżeli spotkasz się jeszcze gdzie z Dembowskim, lub Wiśniowskim, powiedz mu od nas, że czas już uderzyć, ponieważ w bezczynności możemy wszyscy zgnusnąć. Stanie się z nami, przyjacielu, jak z Hanibalem w Kapui. Bić, tłuc, pędzić, to rozumiem, ale nie siedzieć z założonymi rękami i czekać boskiego zmiłowania.

Stanisław przyznał mu rację zupełną, gdyż i on rwał się do działania, chociaż tak samo, jak inni, nie znał dokładnie, ani sił partji rewolucyjnej, ani środków, jakimi rozporządzały mocarstwa, z którymi Centralizacja i jej zwolennicy postanowili do krwawej walki wystąpić.

Po całomiesięcznym wypoczynku, nasz przyjaciel chciał nareszcie dalej ruszyć. Szlachcica bardzo to zdziwiło.

— Gdzie się tak prędko wybierasz, mój kochany? — zapytał.

— Sam jeszcze nie wiem.

— Skoro nie wiesz, to siedź dalej, jeżeli ci tu dobrze.

— Trzeba jednak skomunikować się z naszymi i znów pracować.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

skiego. artysty przedtem lwowskiej, a obecnie krakowskiej sceny.

Nowy adwokat. Dr Adolf Bendel, został wpisany na listę adwokatów z siedzibą w Sanoku.

Trzęsienie ziemi, połączone z hukem podziemnym dało się czuć w Serbji, w kilku miejscowościach, w nocy na 20 b. m.

Strój Sokołów ruskich. Ruski Sokół we Lwowie uchwalił następujący strój dla swych członków: czapka okrągła, ciężka i ciepła z wystającym denkiem; przy niej żółto-niebieska kokarda z lwem i piórem. Kaftan i spodnie z ciemnego sukna. Na piersiach przednich kieszenie bez klap. Na piersiach 10 guzików w dwóch rzędach: rękawy zwykłe, dokoła szyi sznur pojedynczy. Spodnie nie nazbyt szerokie. Pod kaftanem koszulka niebieska ze stojącym kołnierzem. Spinka u koszuli żółta, z monogramem. Buty wysokie. Prezesowie, chorążowie, naczelnicy i t. d. odznaczać się będą szarfami o barwach żółtych, niebieskich i żółto-niebieskich. — Burki ciemne, kroju haweloków.

Wielki pożar zniszczył przed kilku dniami posiadłość ks. Lubomirskiego, Dolną Wieś. Spłonęło 15 zabudowań gospodarskich. Jedno dziecko stało się pastwą płomieni, a wielu mieszkańców odniosło dotkliwe rany z oparzenia. W ogniu zginęło 77 sztuk bydła i 14 koni.

Aresztowania w Odessie. Do *Dzienn. Pozn.* donoszą o licznych aresztowaniach, dokonanych w Odessie. Żandarmerja otrzymała mianowicie doniesienie, że na jednym z parowców, mających przybyć do Odessy ma się znajdować znaczna liczba broszur i proklamacyj treści rewolucyjnej. Doniesienie to okazało się prawdziwym. Na statku owym odbyto ścisłą rewizję i aresztowano sto osób. D. 10 bm. odkryta policja w pobliżu dworca kolejowego tajną drukarnię. Aresztowano 35 osób. Policja mniema, że natrafiła na ślad rozgągniętego sprzysiężenia.

Na Wawel. W dniu 14 marca br. odbyło się u pani Ulanowskiej czwarte ogólne rozbięcie puszek składkowych na Wawel (tj. na restaurację katedry i zamku królewskiego) puszek przyniosły i nadeszły panie: Błociszewska, Bogdańska (z Zielonki), Bujwidowa, Burzyńska, Chlebońska, Chrzanowska, prof. Cyfrowicza, Czerkawska, Dundaczek, Durbasiewicz, Estricherówna, Fedorowicz, Filasiewicz, Gardener, Getlich, Grodzicka, Klementyna, Hagmüller, Homolac, Huppenthal, Jakóbkowa, Kasperek, Kirchmayer, Klemensiewicz, Kopfówna, Kotschowna, Krzymuska, Łubkowska, Łukasiewicz, May, Mendelsburg, Róża, Majewska, Majewska Kamilla, Morawska, Papiewska, Pawłowska, Paryl Marja, Pędzińska, służące dr. Propper, Rozwadowska, Retingerowa, Rogoszówna, Rychłowska, Rylska, Zygmuntowa, Rylska Adolfowa, Rzewuska, Samborska, hr. Sierakowska, Słonińska, Słonińska Paulina, pr. Sokółowska Marjanowa, Starzewska, Szczepańska, Szybalska, Szymonowiczowa, Szyszczkówna, Talowska, Taraskówna, Teissyre, Truskolaska, Ulrichówna, Westfalewicz, Wojciechowska, Woźniakowska, Wysocka, Zacharkowa, Zaczekowa, Zelekowska, Rektorkowa Zollowa. Panowie: Biliński, Kasa Oszczędności, Borzęcki, ks. Chorupski, Chrzanowski, prof. Creizenach, prof. Cyfrowicz, Czermak, Dika, Hubert, Dunikowski, ks. Fiałek, prof. Firich, prof. Górski, dr. Jaroszyński, prof. Jordan, Karwowski, Kieszkowski, Konopiński, Kopf, Kowalski i Kowalski Stefan, Krzykowski, Kasa Oszczędności, Lichtenstein, dr. Lisowski, Łukasiewicz kl. I B. gimn. III. Maternowski, Matusiński, Münnich Adam I C. gimn. św. Anny, Niewiarowski, Okornicki, (ogrzewalnia kol. państw.), Pozniak, Prokopowicz (realna), robotnicy p. Beringera, Rutkowski, Ratowski, Starzyński gimn. III kl. 4B, Szczerowski, Szybiński, hr. Tyszkiewicz, ucz. gimn. św. Anny IC, ucz. IIB IIIA i IIIB szkoły realnej, uczniowie gimn. w Wadowicach, urzędnicy Magistratu krakowskiego, Uzarski, Walter, Kasa Oszczędności, Zajaczkowski, Zieliński, Żurowski, rektor Zoll, rozmaite instytucje, sklepy, handle, apteki itp. (Dok. nast).

Z teatru. Dziś, we czwartek, piątek, sobotę i niedzielę teatr zamknięty.

Nekrologja. W Ouladowie zmarł 16 bm. Adam Michniewicz, adjunkt podatkowy, w 33 r. życia.
Roman Beuroth, uczeń III klasy gimnaz. Sobieskiego, syn adjunkta dyrekcji kolei państwowej, lat 13, zmarł w Krakowie 19 b. m.

Romuald Makowski, żołnierz z r. 1863, urzędnik akcyzy miejskiej, lat 60, zmarł w Krakowie 20 b. m.

Tekla z Releżyńskich Cholewickiewicz, wdowa po starszym zarządcy elowym, lat 78, zmarła w Krakowie 20 b. m.

W Gracu zmarł 20-letni Paweł hr. Potocki, syn śp. Stanisława i Anny z Działyńskich.

Kwesta wielkanocna.

Na dochód krakowskiego Towarzystwa Dobroczynności następujące Damy raczyły przyjąć obowiązek zbierania jałmużny:

W kościele katedralnym na Wawelu.

W Wielki Piątek od godz. 10—12 Katarzyna z hr. Branickich hr. Potocka, od 12—1 Marja z Czarnomskich hr. Wodzicka, od 1—2 Natalja z Jezierskich Popielowa, od 2—3 z Popielów Zygmuntowa Michałowska, od 3—4 Marja z Gralewskich Malczewska, od 4—5 Zofja z Bilińskich Szewczykowa, od 5—6 Anna z Zakaszewskich hr. Potocka, od 6—7 Ludwika Siemieńska.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 Marcjana z Siedleckich Ponikło, od 10—11 Józefa z Janów Gralewska, od 11—12 Zofja z Bilińskich Szewczykowa, od 12—1 Marja z Czarnomskich hr. Wodzicka, od 1—2 Natalja z Jezierskich Popielowa, od 2—3 z Popielów Zygmuntowa Michałowska, 3—4 Marja z Gralewskich Malczewska, od 4—5 Zofja z Bilińskich Szewczykowa, od 5—6 Anna z Zakaszewskich hr. Potocka.

W kościele Najśw. Marii Panny.

W Wielki Piątek od godz. 10—11 Eufemja z Kaczmarskich Gwiazdomorska, od 11—12 Józefa z Rosenzweigów Szarska, od 12—1 Karolina Krynicka, od 1—2 Marja z Morawskich Michałowska, od 2—3 Cecylja z Skrzyńskich hr. Badeniowa, od 3—4 Józefa z Wolańskich Riedmüllerowa, od 4—5 Joanna z Szarskich Seifertowa, od 5—6 Józefa z Janów Gralewska, od 6—7 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 7—8 Zofja z Bilińskich Szewczykowa.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 Eufemja z Kaczmarskich Gwiazdomorska, od 10—11 Karolina Krynicka, od 11—12 Józefa z Rosenzweigów Szarska, od 12—1 Jadwiga z Popielów hr. Roztworowska, od 1—2 Marja z Morawskich Michałowska, od 2—3 Cecylja z Skrzyńskich hr. Badeniowa, od 3—4 Józefa z Wolańskich Riedmüllerowa, od 4—5 Joanna z Szarskich Seifertowa, od 5—6 Marja z Gralewskich Malczewska, 6—7 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 7—8 Zofja z Bilińskich Szewczykowa.

W kościele św. Barbary.

W Wielki Piątek od godz. 9—10 Marja z Gołaszewskich Sobolewska, od 10—11 Marja z Ozegalskich hr. Mieroszowska, od 11—12 Marja Falkenhagen Zaleska, od 12—1 Marja z Kołaczkowskich Milieska, od 1—2 Karolina Krynicka, od 2—3 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 3—4 Oktawja z ks. Czetwertyńskich Mazaraki, od 4—5 Olga z Heidererów Chwalibogowska, od 5—6 Marja z hr. Moszczeńskich Zakrzewska, od 6—8 Marja z Gołaszewskich Sobolewska.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 Marja z Gołaszewskich Sobolewska, od 10—11 Marja z Ozegalskich hr. Mieroszowska, od 11—12 Marja Falkenhagen Zaleska, od 12—1 Marja z Kołaczkowskich Milieska, od 1—2 Karolina Krynicka, od 2—3 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 3—4 Oktawja z ks. Czetwertyńskich Mazaraki, od 4—5 Olga z Heidererów Chwalibogowska, od 5—6 Marja z hr. Moszczeńskich Zakrzewska, od 6—8 Marja z Gołaszewskich Sobolewska.

W kościele św. Anny.

W Wielki Piątek od godz. 9—10 Julja z Dunajewskich Ściborowska, od 10—11 Emilja z Mikuliczów Zborowska, od 11—12 Józefa z Wolańskich Riedmüllerowa, od 12—1 Krystyna z hr. Tyszkiewiczów hr. Potocka, od 1—2 Ludwika Siemieńska, od 2—3 Marja z hr. Rostworowskich Korytkowa, od 3—4 Marja z Czarnomskich hr. Wodzicka, od 4—5 Eliza z Milleisenów Pareńska, od 5—6 Marja z Januskiewiczów Popielowa, 6—8 Marja z Czarnomskich Rettingerowa.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 Julja z Dunajewskich Ściborowska, od 10—11 Emilja z Mikuliczów Zborowska, od 11—12 Józefa z Wolańskich Riedmüllerowa, od 12—1 Krystyna z hr. Tyszkiewiczów hr. Potocka, od 1—2 Ludwika Siemieńska, od 2—3 Marja z hr. Rostworowskich Korytkowa, od 3—4 Marja z Czarnomskich hr. Wo-

dziaka, od 4—5 Emilja z Milleisenów Pareńska, od 5—6 Marja z Januskiewiczów Popielowa, od 6—8 Marja z Czarnomskich Rettingerowa.

W kościele św. Marka.

W Wielki Piątek od godz. 9—10 z hr. Dzieduszyckich hr. Zygmuntowa Szembekowa, od 10—11 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 11—12 Józefa z Janów Gralewska, od 12—1 Marja z Gralewskich Malczewska, od 1—2 Regina Szewczykówna, od 2—3 Krystyna z Tyszkiewiczów hr. Potocka, od 3—4 Zofja Lipkowska, od 4—5 Karolina Krynicka, od 5—6 Julja Morawska, od 6—7 Józefa Szewczykówna.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 z hr. Dzieduszyckich Zygmuntowa hr. Szembekowa, od 10—11 Róża z hr. Branickich hr. Tarnowska, od 11—12 Józefa z Janów Gralewska, od 12—1 Marja z Gralewskich Malczewska, od 1—2 Regina Szewczykówna, od 2—3 Krystyna z hr. Tyszkiewiczów hr. Potocka, od 3—4 Zofja Lipkowska, od 4—5 Karolina Krynicka, od 5—6 Julja Morawska, od 6—7 Józefa Szewczykówna.

W kościele OO. Jezuitów na Wesołej.

W Wielki Piątek od godz. 8—9 Marja Bnińska, od 9—10 Anna hr. Platerowa, od 10—11 baronowa Dlauhowesky, od 11—12 pani Karolina Garapichowa, od 12—1 pani Oktawja Mazarakowa, od 1—2 Barbara hr. Łubińska, od 2—3 pani Kamilla z Kieniewiczów Mikulska, od 3—4 Zygmuntowa hr. Szembekowa, od 4—5 pani Ludwika Brasonowa, od 5—6 pani Zygmuntowa Michałowska, od 6—7 panna Zofja Lipkowska.

W Wielką Sobotę od godz. 8—9 pani Marja Bołoz Antoniewiczowa, od 9—10 panna Cecylja Jacyna, od 10—11 baronowa Dlauhowesky, od 11—12 pani Karolina Garapichowa, od 12—1 pani Oktawja Mazarakowa, od 1—2 Antonina hr. Łubińska, od 2—3 pani Kamilla Mikulska, od 3—4 Zygmuntowa hr. Szembekowa, od 4—5 pani Tekla Mańkowska, od 5—6 Felicja hr. Lasocka, od 6—7 Barbara hr. Łubińska.

W kościele św. Barbary, na rzecz kościoła kwestować będą Panie:

Wielki Piątek, od godz. 8—9 Julianowa Ponińska, od 9—10 hr. Zygmuntowa Michałowska, od 10—11 hr. H. Michałowska, od 11—12 hr. Franciszka Ledóchowska, od 12—1 Teofila Wężykowa, od 1—2 Wanda Śliwińska, od 2—3 hr. Ernestyna Ledóchowska, od 3—4 Władysława Żuławska, od 4—5 E. Tołoczko, od 5—6 Helena Styczniova, od 6—7 hr. Zofja Dzieduszycka, od 7—8 Olga Hubaczek.

Wielka Sobota od 8—9 Julianowa Ponińska, od 9—10 Władysława Żuławska, od 10—11 hr. Helena Michałowska, od 11—12 hr. Franciszka Ledóchowska, od 12—1 Teofila Wężykowa, od 1—2 Wanda Śliwińska, od 2—3 Celestyna Hofelmajerowa, od 3—4 E. Tołoczko, od 4—5 Helena Styczniova, od 5—6 hr. Zofja Dzieduszycka, od 6—7 Olga Hubaczek.

W kościele OO. Kapucynów kwestować będą:

W Wielki Piątek od godz. 8—9 hr. Zofja Zamoyska, od 9—10 hr. Stanisławowa Wodzicka, od 10—11 baronowa Puszetowa, od 11—12 z Zamoyskich Popielowa, od 12—1 hr. Janowa Mieroszowska, od 1—2 hr. Marja Michałowska, od 2—3 baronowa Dlauhowesky, od 3—4 hr. Natalja Tarnowska, od 4—5 Konstantowa Popielowa z córką, od 5—6 hr. Romanowa Wodzicka, od 6—7 hr. Morstinowa, od 7—8 baronowa Richt-hofen.

W Wielką Sobotę od godz. 8—9 hr. Zofja Zamoyska, od 9—10 hr. Karolina Ostrowska, od 10—11 hr. Stanisławowa Wodzicka, od 11—12 z Zamoyskich Popielowa, od 12—1 z ks. Czetwertyńskich Mazarakowa, od 1—2 hr. Morstinowa, od 2—3 baronowa Dlauhowesky, od 3—4 hr. Natalja Tarnowska, od 4—5 Konstantowa Popielowa, od 5—6 hr. Romanowa Wodzicka, od 6—7 hr. Janowa Mieroszowska.

O godz. 7 jest Rezurekcja w kościele OO. Kapucynów.

W kościele OO. Franciszkanów

którego malowanie ma się rozpocząć w tym roku, na tenże cel kwestować będą przy Bożym Grobie następujące panie:

W Wielki Piątek od godz. 8—9 rano A. Jawornicka, od 8—10 Irma Niemcewska, od 10—11 Władysława Swolkieniowa, od 11—12 Marja Konopacka z panną Marją Pelczar, od 12—1 Tadeuszowa Federowiczowa, od 1—2 M. Merkertowa, od 2—3 Marja Markiewiczowa, od 3—4 Ciechanowska, od 4—5 Michalina Śliwińska, od 5—6 Fr. Redykowa, od 6—7 Janowa Federowiczowa, od 7—8 Wanda Paleczna z p. Anną Steskal.

W Wielką Sobotę od godz. 8—9 Jawornicka, od 9—10 M. Merkertowa, od 10—11 Wład. Swolkieniowa, od 11—12 Marja Konopkowa z panną Marją Pelczar, od 12—1 Tadeuszowa Federowiczowa, od 1—2 pp. Majewskie, od 2—3 Irma Niemcewska, od 3—4 Ciechanowska, od 4—5 Fr. Redykowa, od 5—6 Aniela Grodyńska, od 6—7 Janowa Federowiczowa, od 7—8 Wanda Paleczna z p. Anną Steskal.

W kościele OO. Reformatorów.

W Wielki Piątek od godz. 8—9 Olga Hubeczak, od 9—10 A. Kuczkowska, od 10—11 Ludwika Brasonowa, od 11—12 Stanisławowa hr. Tarnowska, od 12—1 Irena Niemcewska, od 1—2 Helena Brandowska, od 2—3 Nepomucenowa Sadowska, od 3—4 Sobiesławowa Gawrońska, od 4—5 Róża Kawecka, od 5—6 Faustynowa Jakubowska, od 6—7 Juljanowa Ponińska, od 7—8 Sobiesławowa Gawrońska.

W Wielką Sobotę od godz. 8—9 Stefanja Pohorecka, od 9—10 Olga Hubeczak, od 10—11 Róża Kawecka, od 11—12 Stanisławowa hr. Tarnowska, od 12—1 Irena Niemcewska, od 1—2 Helena Brandowska, od 2—3 Bronisława Wohlberowa, od 3—4 Konstancja Lipowska, od 4—5 Bolesławowa Lutostańska, od 5—6 Faustynowa Jakubowska, od 6—7 Czesława Kieszkowska, od 7—8 Ludwika Brasonowa.

W kościele OO. Pijarów.

W Wielki Piątek od godz. 9—10 Koloszwary Aniela, od 10—11 Walentowiczowa, od 11—12 Michałowa Śliwińska, od 12—1 Natalja Kopfowa, od 1—2 Truskolaska, od 2—3 Z. Jabłonowska, od 3—4 Nowaczyńska, od 4—5 Janowa Fedorowiczowa, od 5—6 Jackowa Malczewska, od 6—7 Stanisława Słonińska, od 7—8 Eugenja Kuczkowska.

W Wielką Sobotę od godz. 9—10 Emilja Zborowska, od 10—11 Walentowiczowa, od 11—12 Michałowa Śliwińska, od 12—1 Natalja Kopfowa, od 1—2 Eugenja Kuczkowska, od 2—3 Stefanja Malczewska, od 3—4 Nowaczyńska, od 4—5 Janowa Fedorowiczowa, od 5—6 Fortunatowa Gralska, od 6—7 Stanisława Słonińska.

ROZMAITOŚCI.

Kościół św. Magdaleny, widowia najnowszego zbrodniczego zamachu paryskiego, jest jedną z najprzedniejszych świątyń stolicy francuskiej. Położony przy końcu ulicy Royal, na placu „de la Madeleine”, a zwrócony kolumnowym swym frontem ku placowi Zgody i jakby patrzący na przeciwną Izbę deputowanych, wykazującą w stylu swym niemal te same kontury, kościół ten należy do pomników budownictwa francuskiego i zwiedzenia jego nie mógłby też sobie odmówić żaden cudzoziemiec. Zarówno ruch kołowy, jak i pieszy, wre tu bez przerwy przez dzień cały, jest to bowiem główna droga ku wielkim bulwarom. Budowa tego kościoła rozpoczęta została pod koniec panowania Ludwika XVI, a miał on zastąpić starą kaplicę św. Magdaleny, wzniesioną za Karola VIII w 1492 roku. Napoleon I zwrócił na rozpoczętą budowę swoją uwagę i postanowił przeznaczyć ją na „Świątynię chwały”. Architekt Vignon rozpoczął więc na nowo budowę i w r. 1814 wznosił

fronton kolumnowy aż do kapitelów. Rządy Restauracji obróciły ją znów na kościół. Budowa została więc przerwana i dopiero w r. 1825 na nowo rozpoczęta, aż ostatecznie za Ludwika Filipa poświęcono ją w r. 1843, jako katolicką świątynię. Rzecz oczywista, iż wskutek tak rozlicznych przerw i zmian swego przeznaczenia, całość budowli wielce ucierpiała i nie ma wyraźnego charakteru, mogąc zarówno służyć za salę posiedzeń sądu, jak i za kościół chrześcijański. Zewnątrz jednakże, przy dniu słonecznym, widziana z placu Zgody, świątynia przedstawia się bardzo okazale. Ma ona wewnątrz 79 metrów długości, 25 metrów szerokości i 39 wysokości. Ściany ozdobione są wspaniałymi obrazami i rzeźbami. W r. 1790 już fundusze tej świątyni dawały 90.000 franków renty, a miały około 30.000 ciężarów rocznych. Probostwo dziś przynosi od 250.000 do 300.000 franków i uważaniem jest za jedno z najprzedniejszych. Jak w kościele Notre Dame de Paris, tak i w Madeleine, odbywają się zwykle najświetniejsze śluby i pogrzeby. Po obu stronach kościoła znajdują się targi kwiatowe, a i to przyczynia się bardzo do ożywienia ruchu w pobliżu tej świątyni.

Rzadka osobliwość. Dzienniki niemieckie donoszą, że w zakładzie szpitalnym w Kronenburgu leczy się na zapalenie oskrzeli żołnierz, u którego serce znajduje się po prawej stronie tułowia, wątroba po lewej, śledziona po prawej, trzy części płuc po lewej i dwie po prawej stronie. Nienormalność ta nie przeszkadza mu jednak żyć i być zdrowym.

Kronika rzymska z d. 16 marca. Dzienniki tutejsze pełne są szczegółów o osobach zranionych odłamami pękniętej bomby pod pałacem Izby poselskiej, ale sprawców zamachu kwestura dotychczas nie zdołała odkryć, chociaż zbrodnia popełniona została przed zachodem słońca, na jednym z głównych placów stolicy, w przytomności mnóstwa osób, które nie spostrzegły, czy też nie zrozumiały, że pudełko blaszane, złożone pod ścianą parlamentu, było bombą i że zapalony knot, który tlał na niem, spowoduje niebawem wybuch.

Trzej świadkowie: mularz Polidori, przekupień zapalek Petraeca i drukarz Karol Tomassini aresztowani zostali i znajdują się w więzieniu Le Carceri Nuove; na pierwszym ciągu największe podejrzenia; ale nie pewnego dotąd dowiedzieć się nie można, tembardziej, iż władze starannie ukrywają przebieg śledztwa.

Znaczne czynią przygotowania do międzynarodowego zjazdu lekarskiego, który się tutaj zbierze d. 29-go b. m. Będzie przytem wielka wystawa medycyny i higieny w pałacu sztuk pięknych, na którą z wszystkich krajów starego i nowego świata przybywają różnorodne przedmioty. W Kwirynale dany będzie z tej okoliczności wielki obiad, na który zaproszeni zostaną ambasadorowie i ministrowie pełnomocni obcych państw, prezydencja kongresu i główni postkowie lekarscy rozlicznych krajów. Aby zaś innych członków zjazdu nie ominąć, nastąpi w ogrodzie kwirynalskim *garden party*, czyli zabawa ogrodowa, na którą mają rozstać 3.000 biletów, albowiem samych lekarzy ma być 2.000 z okładem.

Napoleon III i Feuille. Świeżo ogłoszone zostały w *Revue de Paris* zajmujące listy Feuillet'a do żony, pisane od 1862 do 1865 i w 1868 roku. Są to świetne obrazki dworu Napoleona III, gdzie Feuille często bywał. W d. 16 czerwca r. 1868 w Fontainebleau miał znakomity pisarz rozmowę z cesarzem, który się dopytywał Feuillet'a, jak długo tu bawi, jak mu się podoba biblioteka. W końcu zagadnął go o żonę. „Odpowiedziałem, że jest przy synu, który przystępuje do pierwszej komunji”. Cesarz na to: „Dziękuję panu za list, który przed rokiem otrzymałem”. Feuille: „To ja dziękuję Najjaśniejszemu Panu za łaskawe przyjęcie moich uwag”. Cesarz: „Tak, ustępujemy, ale czy to zadowoli kraj, dążący wciąż do ostateczności. Rochefort wydaje dziennik oszczerczy i tej bibuły rochodzą się tysiące egzemplarzy... Ale prawda, ale sprawiedliwość pokupu nie mają”. Feuille: „Ogół czyta pamflety, ale niemi pogar-

dza”. Cesarz: „Tak, ale człowiek gardzi kobietą a jednak się z nią żeni...” W ten sposób rozmawia Napoleon III z Feuille'em.

Następca Charcot'a. Trzydziestoma na trzydzieści jeden. głosami wybrany został na następcę Charcot'a, w szpitalu Salpêtrière, dr Raymond. Jestto lekarz znany dobrze w świecie medycznym Paryża i w całej Francji. Stosunkowo, człowiek to jeszcze młody, niema lat 50, o postaci wyniosłej, o twarzy sympatycznej i szlachetnej. Siłę posiada bardzo dużą. Jest dobry dla chorych, wierny dla przyjaciół. Uczeń Charcot'a ma dla swego mistrza kult prawdziwy, cześć i kocha jego pamięć. Ta wdzięczność dla profesora po jego śmierci dobrze świadczy o charakterze dra Raymonda. Charcot wysoko cenili zdolności Raymonda i sam o nim mówił, że będzie jego następcą. Sławą przysławność ma przed sobą dr Raymond, którego żona należy do najsympatyczniejszych kobiet. Pani Raymond niezawodnie rozwinie w dalszym ciągu tradycję dobroczynności pani Charcot i jej zalety damy wykwintnego towarzystwa.

Pancerz Dowego. chroniący od uderzeń pocisków karabinowych, po dłuższym zapomnieniu nagle znów wypłynął na powierzchnię, mianowicie po próbach, odbytych w poniedziałek w Berlinie przed liczną nader publicznością w strzelnicy browaru w Rixdorf. O próbach tych kilka ciekawych dochodzi nas szczegółów. Najpierw celem wykazania siły nowych pocisków, strzelano z karabinów modelu 88-go do płyt stalowych i plecionek drucianych, które przedziurawiano z łatwością, poczem przystąpiono do ostrzeliwania pancerza Dowego. Ustawiono go na silnej staludze, zaopatrzonej z tyłu w ścianę drewnianą. Celem sprawdzenia ilości celnych strzałów, pancerz pokryto białym płótnem. Ogień rozpoczęto do pancerza z odległości 175 metrów z karabinów wojskowych modelu 88-go. Pociski wświdrowały się w pancerz, lecz go nie przebiły. Ściana zaś drewniana zadnego nie okazywała śladu uszkodzenia. Z wyszydzonego człowieka nagle biedny krawiec Dowe stał się figurą wcale poważną.

Najlepszym środkiem na długowieczność jest zawsze jeszcze: dać się wybrać na członka Akademii francuskiej. Z pomiędzy 34-eh terażniejszych członków tego uczonego ciała, jest 22-eh mających ponad 65 lat. Dwaj najstarsi, Lesseps i Legouvé, mają po 87 lat, historyk Duruy 83, filozof Doucet i Simon po 80 lat. Ponad 70 lat mają trzej znani księżęta akademicy, jak również Pasteur i czterech innych jeszcze członków. Pomiedzy akademikami, mający 65 — 70 lat, wymienić należy p. ministra Freycineta, Aleksandra Dumasa i napoleońskiego ministra Olliviera. Najmłodszymi są Piotr Loti i świeżo obrany Brunetiere (44 i 45 lat), wobec więc przeciętnego wieku akademickiego mogą spodziewać się, iż przesiedzą w Akademii mniej więcej po 40 lat.

Poeta laureatus. Lord Rosebery, nowy premier angielski, będzie miał niebawem niełatwe zadanie do rozwiązania, mianowicie nominację nowego *poeta laureatus*, czyli nadwornego poety królowej angielskiej. Gladstone był zdania, iż jedynie rzeczywisty poeta, cieszący się szerokimi wpływami na masy ludowe, powinien zająć wakuujące stanowisko „poety uwiecznionego”, w braku zaś odpowiedniego kandydata, należy pozostawić posadę nieobsadzoną. Królowa zaś Wiktorja jest zdania, iż należy obsadzić posadę natychmiast. W ostatnim razie, jeżeli nowoczesny parnas angielski nie dostarczy odpowiedniego kandydata na „poetę uwiecznionego laurem”, wybrany będzie prozaik.

Ze sportu. Właściciel warszawskiego Tattersalu, p. Wodziński, powrócił z Paryża, dokąd jeździł na licytacje stajen bar. Soubeyrana i zmarłego niedawno p. Etienne Fould. Z tej ostatniej stajni p. W. nabył dla ordynata Maurycego hr. Zamoykiego pięcioletniego *steeple-chasera* „Simoun II-gi”, po „Ladislas” i „Serpolette”. „Simoun” ma biegać już na wiosennych wyścigach na torze warszawskim. Nowonabyty, a już sprowadzony do Warszawy, *steeple-chaser* znajduje się chwilowo w stajni Tattersalu.

Na Atlantyku. Z Londynu donoszą, że gotuje się akcja międzynarodowa celem oczyszczenia drogi przez Atlantyk z Europy do Ameryki z jednego z najgorszych niebezpieczeństw, jakim są pływające luzem po Oceanie ruiny okrętów (skołatanych przez burze i opuszczonych przez osady) i które stały się przyczyną nieszczęścia wielu okrętów, płynących drogą, absolutnie za bezpieczną wedle map uważaną. Państwa morskie już się w tej sprawie znożyły, ale do praktycznych wyników nie doszło. Obecnie na serio zajęły się tem Anglja i Stany Zjednoczone, i wkrótce zapewne zbierze się konferencja państw morskich. Zapewne będą zbudowane umyślnie okręty do wynajdywania i burzenia tych okrętów luźnych, albo wysyłane będą w tym celu okręty wojenne.

Odkrycie szulerni. W Nowym Yorku odkryto ostatnimi dniami kilka jaskiń gry. Przechwyeni na gorącym uczynku gracze, zwłaszcza Włosi, stawali gwałtowny opór. Policja użyła broni. Wiele osób raniono, pięćdziesiąt aresztowano.

HUMOR.

- Pani dobrodziejka zamężna?
- Tak.
- Czemu się mąż pani dobrodziejki zajmuje?
- Czemu? Mną, proszę pana...

OSTATNIA POCZTA.

Piąty niemiecko-austriacki wiec nauczycieli szkół średnich otwarty został we Wiedniu wczoraj przedpołudniem w obecności reprezentanta ministerstwa oświaty dolno-austriackiej Rady szkolnej krajowej, oraz 250 profesorów szkół średnich z wszystkich prowincyj państwa. Wiec zagał przewodniczący komitetu przygotowawczego, prof. Hoppe, przemową, w której wyraził podziękowanie zarządowi oświaty za zainteresowanie się, jakie okazuje obradom wiecu. Przewodniczącym wiecu wybrano dyrektora Kleckera z Wiednia; zastępcami jego dyrektora Tumlrza z Czerniowic i dyrektora Slameskę z Wiednia.

Zmowa służby nowych tramwajów w Wiedniu zakończona. Dyrekcja przyrzeka uwzględnić zażalenia, ale do służby przyjmie napowrót tylko ojców rodzin i bardziej zasłużonych.

Każdego dnia należy się spodziewać zawarcia traktatu handlowego między Austrią a Rosją.

Dochody kolej państwowych za luty wykazują o 614.715 złr. więcej, niż w lutym zeszłego roku. Dochody w styczniu i lutym wykazują zwyżkę 1.723.763 złr.

W Pradze radził wczoraj klub Staroczechów nad kwestją językową. Pod koniec posiedzenia przewodniczący, dr Rieger, rzekł między innymi, co następuje: Dążymy do jedności w królestwie czeskim, w którym Niemcy tworzą prawie dwie piąte ludności. Chcąc zachować tę jedność, potrzeba, mojem zdaniem, szukać pewnego *modus vivendi* z Niemcami, a w takim razie jedynie odpowiedniem jest atraktywistyczne urządzenie w całym kraju.

Z Madrytu donoszą: Podczas procesji w La Corusia jakieś bezecne indywiduum strzeliło kilkakrotnie do obrazów Chrystusa i Madonny, wołając, „Niech żyje anarchia!“ Człowiek ten natychmiast potem rzucił broń na ziemię i począł umykać, tłum jednakże bezbożnym czynem do żywego tknięty, rzucił się za nim w pogoń, a gdy go w ręce dostał, byłby niechybnie zaszytował na miejscu, gdyby policja nie była temu przeszkodziła. Uwięziony zeznał, że nazywa się Basquez i jest unarchistą zagorzałym.

Telegramy.

Budapeszt 22 marca. W całym kraju, z powodu śmierci Kossutha, wielkie poruszenie. Stron-

nictwo niezawisłych postanowiło żądać od Izby pochowania Kossutha na koszt państwa, tudzież inartykulowania jego pamięci w osobnej ustawie. Domaga się ono także pomnika, któryby był wzniesiony kosztem kraju. Żądania te, acz nie mają widoków powodzenia, sprawiają rządowi wielki kłopot, gdyż stanowisko jego wobec poruszonych mas staje się trudnem. W Czereci Ulatmila Rada miejska postanowiła pochować Kossutha na koszt miasta, rząd zaś przez swych przyjaciół namawia rodzinę nieboszczyka, żeby tę propozycję przyjęła. W piątek, tj. jutro, odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie Izby niższej, na którym zapadnie decyzja. W sobotę posiedzenie Izby wyższej.

Turyń 22 marca. Tutejsza Rada miejska u stawiła przy zwłokach Kossutha straż honorową i weźmie udział w pogrzebie. Rodzina z całych Włoch otrzymuje telegramy kondolencyjne, między niemi od Crispiego i Nicotery. Jutro, w piątek, zwłoki odejdą przez Wenecję i Riekę do Budapesztu.

Wiedeń 22 marca. Dzienniki zapewniają, że w ciągu najbliższych 48 godzin będą pomyślnie ukończone rokowania z Rosją, co do zawarcia traktatu handlowego, która zrezygnowała z dalszego obniżenia cła od żyta. Traktat zostanie prowizorycznie zawarty na czas bardzo krótki, aż do załatwienia formalności, połączonych z traktatem ostatecznym. — Radca dworu w sądzie kasacyjnym, Pełowski, został przeniesiony w stan spoczynku, przyczem otrzymał order Leopolda.

Berlin 22 marca. Jenerał Hurko przybył dziś z Warszawy do Berlina w zamiarze zasięgnięcia porady tutejszych lekarzy.

Paryż 22 marca. Policja powzięła niewątpliwą wiadomość, że jest zamierzony nowy zamach anarchistyczny w Wielkiej Operze i w kościele św. Magdaleny.

Londyn 22 marca. Gladstone ma bielmo na obu oczach, musi tedy poddać się operacji.

Zofja 22 marca. Oboje księstwo wyjechali za granicę. Najpierw udadzą się do Wiednia celem zasięgnięcia porady lekarskiej, następnie do Ebenthal, do rodziny.

Rio de Janeiro 22 marca. Rząd brazylijski pozwolił wypłynąć z portu tym okrętom zagranicznym, które mają na pokładzie zbiegłych powstańców, wszelako pod warunkiem, że będą oni na okrętach internowani, póki oba rządy o nich nie postanowią.

Nowy York 22 marca. W jednym z tutejszych pociągów kolei miejskiej znaleziono bombę.

Ankona 21 marca w południe. W tutejszych koszarach eksplodowała bomba. Uwięziono żołnierza, podejrzanego o stosunki z anarchistami.

Sjenna 21 marca w południe. W pałacu Borghezy eksplodowała bomba, wyrządzając wielką szkodę.

GOSPODARSTWO, HANDEL I KOMUNIKACJE.

Koncesja. Aktem koncesyjnym z dnia 23 stycznia 1894 nadał cesarz Władysławowi hr. Baworowskiemu w spółce z pp. Włodzimierzem hr. Baworowskim, Mieczysławem hr. Dunin Borkowskim, Adamem hr. Gołuchowskim i Juluszem hr. Korytowskim koncesję na budowę kolei lokalnych wschodnio-galicyjskich z prawem utrzymywania ruchu na tychże kolejach. Gdy akt odnośny koncesjonariuszom temi dniami już doręczony został, przeto roboty przedwstępne pod budowę tychże kolei jeszcze w roku bieżącym rozpoczęte zostaną.

Niewypłacalność. Wiedeński „Creditorenverein“ ogłasza niewypłacalność Mojżesza Auerbacha, jubilera w Przemysłu, Lóbla Fischera i Józefa Heublima w Krakowie.

Przyjechali do Krakowa

dnia 20 marca.

Grand Hotel. W. Birdner z Magen. L. Wehrle z Berlina. E. Blum z Berlina. K. Perutz z Jasta. St. hr. Komorowski z Litwy. St. Kochanowski z Wieliczki.

Hotel Saski. E. Suchecki z Wronina. Fr. Burzyński z Bursztyna. S. Goldschmidt z nad Renu. St. hr. Żółtowski z Poznańskiego. J. E. Ap. Jaworski z Wiednia. K. Fr. Bittner z Niemiec. J. Goldstaub z Berlina. W. Przybysławski z Galicji.

Hotel Dreźnieński. A. Kassauer z Paryża. M. Szumaliński z Szczurkowa. T. Hackl z pod Wadowic. St. Bełza z Wachowy. P. S. Zawadzki z gub. Mińskiej. W. Pierczyński z Trąbeżyna. J. Fischl z Berna M. A. Koscheny z Wiednia. T. hr. Mięczyński z Warszawy.

POCIĄGI KOLEJOWE.

Z Krakowa odchodzą:

Do Lwowa: 7:07 r., 8 r., 10:45 r., 9:20 w., 10:55 w. —
Do Wiednia: 5:40 r., 6:40 r., 9:25 r., 3:05 po połud. —
6:08 w., 10 w. — Do Warszawy: 5:40 r., 9:25 r., 6:09 w.
Do Suchoj: 8:50 r., 2:05 po poł., 7:05 w., 8:25 r., od
25 czerwca do 15 września. — Do Wieliczki: 12 w poł.
8:10 w. — Do Rzeszowa: 6:40 w.

Do Krakowa przychodzą:

Ze Lwowa: 5 r., 6:20 r., 2:25 pop., 8:20 w., 9:42 w. —
Z Wiednia: 6:45 r., 9:44 r., 8:45 w., 10:08 wiecz. —
Z Warszawy: 7:33 r., 5 po poł. — Od Suchoj: 6:05 r.,
8:55 r., 10:37 r., 4:15 pop., 9:41 w., 8:20 w., od 25
czerwca do 15 września. — Z Wieliczki: 8:05 r., 6:25 w.
Z Rzeszowa: 8:55 r.

— Czas środkowo europejski. —

KURSA TELEGRAFICZNE.

Wiedeń 21 marca, 2 godzina 30 min. po poł.

	zlr. et.		zlr. et.
Renta austr.	98 25	Anglobank	154 50
4% srebrna	98 15	Union	268 75
4% złota	118 50	Bankverein	130 50
4% koronowa	97 95	Akcyje Landerbank	255 75
Akcyje bank. austr.-w.	1020	kol. Kar. Lud.	217 —
kredytowe	867 40	lwowsko-	
Londyn	124 65	czerniow.	272 75
Napoleony	9 90	połudn.	108 75
Dukaty	5 88	Elbenthal	259 75
Marki	60 92 1/2	Nordbahn	2950
4% Renta węg. kor.	95 15	Staatsbahn	237 —
4% złota	118 15	Alpin	65 40
Losy prem. węg.	152 75	Akcyje tytoniowe	218 25
Losy tureckie	62 10	Ruble	134 12

NADESŁANE.

(Rubryka „Nadesłane“ nie pochodzi od Redakcji, która też za nią odpowiedzialności nie przyjmuje.)

W słynnej panoramie w Ryunku na linii A—B można oglądać kościół św. Magdaleny, gdzie rzucono bombę, przez wielki dziedziń i święta. Wstęp tylko 20 ct., dzieci 10 ct.

Potrzeba na 7%, na dobrą hipotekę własności ziemskiej, 10.000 złr. Oferty pod literami Z. Z. Bliższe szczegóły w admin. *Głosu Narodu*.

!! Dobra sposobność!!

Magazyn obuwia Marji Derdzikowskiej, przy ul. św. Jana N. 4. pod kierunkiem Bronisława Dobrzańskiego poleca na nadchodzące święta i sezon wiosenny, swoje **wyroby po cenach najprzystępniejszych**, znane ze swej trwałości i wybornego mterjału, fasonu angielskiego i francuskiego. **Kupujcie panowie, póki pora!** Tak panowie jako i panie i dzieci znajdą tu odpowiednie obuwie.

PORA,

w której jesteśmy, powoduje okazy i oszczędzenie powłoki ciała: skóra staje się siłą, suchą i pękającą. Dla uniknięcia tego należy używać ciągle do twarzy i rąk produktów zwanych **Crema Simona, Puder ryżowy i Mydło Simona**, wygama podpis: *Simon*. ul. Grange Bateliere 13, w Paryżu; w Krakowie w magazynie P. W. Fenza i w aptekach pp. Redyka i Wiszniewskiego w i składzie aptecznym p. Serafińskiego.

Zwracamy uwagę na ogłoszenia w dzisiejszym numerze **Leśnictwa Zassow** i na **Centralne biuro fabryczne**.

Wszelkie papiery wartościowe, banknoty zagraniczne i monety kupuje i sprzedaje pod najkorzystniejszymi warunkami.

Kantor wymiany filij c. k. uprz. Banku Hipotecznego

w Krakowie, Bynek 1. 30. Zlecenia z prowincji uskutecznią się odwrotną pocztą bez doliczenia prowizji.

NA WIELKI TYDZIEŃ

Nabożeństwo kościelne po polsku, oraz po polsku i po łacinie, bez oprawy i w oprawie: **OFFICIUM HEBDOMADAE SANCTAE** bez nut i tam i w oprawie w plótno angielskie i w wyborowy szagryn: **QUAINZAINÉ DE PAQUES** w oprawie, drukiem drobnym lub większym — p 8—?

Księgarnia Katolicka Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie.

Zarząd król. węg. wzorowej piwnicy krajowej ul. Szewska Nr 24, poleca wielki wybór win i cognac w beczkach, gąsiorach, po l, 4 litry, oraz w butelkach od 30 40 ct.

J. F. FISCHER
Linia A—B.
Skład papieru i towarów kolonialnych. Telefon 18.
Pierwsza galicyjska fabryka słomianych opakowań do flaszek w Krzeszowicach (stac. kol. pół.), poleca swoje wyroby. Ceny fabryczne.
Największy skład fortepianów
J. RADZISZEWSKI i Sp.
Kraków, ul. św. Anny l. 3.
Magazyn Obuwia
56 pod kierunkiem 300
BR. DOBRZANSKIEGO
ulica św. Jana Nr 4.

K. Kuorek i Spółka
w Krakowie, ulica Florjańska l. 23
POLECA
NA POSTRYBY,
zabki i ślimaki,
Flundry, sproty i piklingi,
oraz
WSZELKIE MARYNATY.

OGROMNY ZAPAS LAMP
wszelkiego rodzaju, poleca
nowo otworzony skład z c. i k. uprzyw. fabryki
R. DITMAR, Kraków Rynek 12.
Wszelkie części składowe zawsze do nabycia. Wysyłki na prowincję odwrotną pocztą.
CENY BARDZO TANIE.

SKŁAD PIWA i PORTERU
z **BROWARU ARCYKSIĘCIA ALBRECHTA** w ŻYWCU
Takowe sprzedają po następujących cenach:
Piwo cesarskie 10 ct. Porter . . . 16 ct.
" marcowe 12 ct. Ale . . . 16 "
Przy odbiorze 10 butelek naraz odpowiedni rabat. Również przyjmują zamówienia na piwo żywieckie w beczkach.
G. LAZAR. — Kraków.
ul. Florjańska l. 25 na dole, obok handlu p. Knorka.

M. NIEMETZ
Kraków. Sukiennice Nr. 30
poleca Szan. Publiczności
ROWERY i velocypedy
angielskie i niemieckie, z każdej fabryki. Taniej niż gdziekolwiek indziej
Inż. Miniewski
rzeźb. sąd. dóbr. hip. sek. galic. Towarzystwa kredytow. ziemsk.
Kraków, Wolska l.
Kamienica w Krakowie pod korzystnymi warunkami jest do nabycia.
Wiadomość w biurze pośrednictwa kraj. Wolska Nr. 1.

Restauracja F. Wójcik
Kraków, hotel Polle
Obiad za 75 centów z 4
Czwartek 22 Marc
Przyst. Zupy
Legum. Piecz.
Kolonacja z 3 dań 75

A. SZAFRAŃSKI
KRAKÓW.
Linia A-B, L. 37, Telef. 20
poleca:
Masę woskową.
Masę francuzką.
Glazurę bursztynową.
Farby pokostowe.
Farby lakierowe.
Pokosty, Sekatywy,
Brunoliny, heize.
Wosk pszczelny,
Terpentyny,
Lakiery bursztynowe

A. SZAFRAŃSKI
KRAKÓW,
Linia A-B, L. 37, Telef. 20
poleca:
Ceraty na meble,
Ceraty na stoły.
Ceraty pod umywalnie.
Chodniki ceratowe,
Chodniki kokosowe.
Chodniki linoleum,
Chodniki szpagatowe,
Dywaniki linoleum,
Dywaniki ceratowe,
Maty japońskie.

A. SZAFRAŃSKI
KRAKÓW.
Linia A-B, L. 37, Telef. 20
poleca:
Maszyny do prania,
Magle,
Wyżymaczki amerykańsk.
Wyżymaczki wiedeńskie.
Mydło, krochmal,
Farbkę, sodę,
Papier zdrowia,
Wykławacze, oliwy,
Szpagat, sznury,
Swiece Appollo.

A. SZAFRAŃSKI
KRAKÓW.
Linia A-B, L. 37, Telef. 20
poleca:
Szcotki do zamiatania,
Szcotki froterowania,
Szcotki sukien,
Szcotki obowią,
Szcotki mebli,
Szcotki powozów,
Szcotki koni,
Szcotki naczyń,
Szcoteczki do zębów,
Szcoteczki „paznokci.

A. SZAFRAŃSKI
KRAKÓW,
Linia A-B, L. 37, Telef. 20
poleca:
Prześcieradła gumowe,
Fłaszki do karmienia.
Hegary, klyzopompy,
Basonie porcelanowe,
Basonie blaszane.
Poduszki gumowe,
Gazy, wate,
Gabki, Termometry,
Weże gumowe,
Woreczki na lod.

Ceny najprzystępniejsze. — Zamówienia z prowincji wysyłam odwrotną pocztą.

Cenniki darmo i opłatnie.

1 33—100

CUKIERNIA
w Krakowie w Sukiennicach
pod firmą **REHMAN i HENDRICH**
uprasza Szanownych swych Odbiorców
o łaskawe **WCZESNE** zamawianie wyrobów
410 na **Święta Wielkanocne**, 5 5
by mógł pomimo znacznych zamówień z prowincji i zagranicy całą
P. T. Publiczność ze znaną dokładnością punktualnie obsłużyć.
Adres telegraficzny: **REHMAN HENDRICH KRAKÓW.**

Pierwszy w kraju główny
skład przyborów kościelnych
oraz wszelkich w zakres ten
wchodzących przedmiotów
Stanisława Przybylskiego
Kraków, Rynek A-B, 46
poleca po cenach tańszych
od wiedeńskich, w wielkim
wyborze ornaty, kapy, welu-
my, stoły, okrycia na puszkę,
kielichy, monstrancje, figury,
największy skład materiałów ko-
ścielnych i t. d. 2 10
Aby przed **MOLAMI** garde-
robę zabezpieczyć zimową i le-
tnią, **Bazar** gminy Krakowa
i **A. Szafranski Rynek głów.**
ma na składzie ramienniki,
drewniane chemicznie zapraw-
wieszadła do sprzedania po
10 ct. za sztukę.

Wiosna 368 6—10 11
Leśnictwo Zassów pod Czarną
rosłyta ze czkga, pocztą lub koleją starannie opakow
nasiona, naszonki leśne, ozdobne drzewka ogrodowe, kr
i rośliny piące použej wyszczególnione:
Nasiona. Cena za 1 fnt. = 50 dkg
Jodla 75% kielk. ct. 30, Mo-
drzew 50% zlr. 1 ct. 20, Sosna
zwyecz 80% zlr. 2 ct. 40, Sosna
czarna 80% ct. 80, Świerk 80—
90% ct. 80, Akacja ct. 35, Buk
ct. 30, Brzoza ct. 30, Grab bia-
ly ct. 30, Jawor ct. 25, Jasion
ct. 20, Klon ct. 25, Olcha ct. 40,
Wiąz ct. 30.
Sadzonki. Cena za 1000 szt.
Modrzew 2 l. zlr. 2, Mo-
drzew 3 l. zlr. 2 ct. 50, Mo-
drzew 4 l. zlr. 3, Sosna zwyecz,
1 r. ct. 50, Sosna zwyecz. 2 l.
zlr. 1, Sosna czarna 1 r. ct. 80,
Sosna ameryk. 2 l. zlr. 5, Świerk
2 l. zlr. 1, Świerk 3 l. zlr. 1
ct. 50, Świerk 4 l. zlr. 2, Świerk
5 l. zlr. 3, Akacja do 20 cm.
zlr. 2 ct. 50, Akacja do 40
cm. zlr. 3 ct. 50, Akacja do
60 cm. zlr. 4 ct. 50, Akacja
do 80 cm. zlr. 5 ct. 50, Brzoza
2 l. do 50 cm. zlr. 3, Brzoza 3 l.
do 70 cm. zlr. 3 ct. 50, Brzoza
4 l. do 90 cm. zlr. 4, Crate-
gus na żywo 15 cm. zlr. 6,
Crategus na żywo 20 cm. zlr.
8, Crategus na żywo 25 cm. zlr.
10, Dąb 1 roczny 15
cm. zlr. 2 ct. 50, Jasion 10
cm. zlr. 2 ct. 50, Jasion 20 cm.
zlr. 3, jawor 10—25 zlr. 4, Ja-
wor kalifor. 10—4 cm. zlr. 4,
Klon jaworowy 15 cm. zlr. 2
ct. 50, Olcha czarna 2 l. 40
cm. zlr. 3, Olcha czarna 3 l. 60
cm. zlr. 3 ct. 50, Olcha czarna
4 l. 80 cm. zlr. 4, Wiąz 10 cm.
zlr. 3, Żarnowiec 60 cm. zlr. 2.
Cena drzewek za 100 sztuk.
Akacja 1 m. wys. zlr. 2, Ja-
bloń dziczki 15—30 cm. zlr. 1,
Róża dzika na żywo 2 l. zlr. 2.

Odnaczone medalami z wystaw kraj. i listami pochwalnymi

Założone w roku 1882 w Korczynie (obok Krosna) — jedynie pierwsze Towarzystwo tkaczy pod opieką św. Sylwestra
poleca Szanownej P. T. Publiczności wyroby czysto
lmane, jak: **plótna** od najcieńszych do najgrubszych
gatunków, **plótna półbielone** i szare, **dreli-
szki** na liberje, **dymki** zwykłe i adamaszkowe, **re-
czniki** zwykłe, adamaszkowe i kąpielowe tureckie,
obrussy białe i kolorowe ze serwetami, **chustki**,
fartuszkki, **ścierki** i t. p w zakres tkactwa wcho-
dzące wyroby. Cenniki z próbkami roszyła się franco.
Zwraca się uwagę P. T. Publiczności, że tu w
Korczynie nie ma żadnej fabryki tkackiej, tylko wzo-
rowy warsztat tkacki, o 20 warsztatach, ściśle zwią-
zany z Towarzystwem tkackim pod opieką św. Sylwestra.
29—104 79
DYREKCYJA.
Skład główny na Kraków w Bazarze wyrobów kraj.
gminy Miasta Krakowa.

Centralne BIURO fabryczne
istniejące od lat kilku stale
przy ul. **Brackiej l. 5** w Krakowie
446 dostarcza 1—10
wszelkich artykułów budowlanych.
W biurze zespolone są wyłącznie
chrześcijańskie firmy.

KAROL MARKUS
w Krakowie, przy ul. Szpitalnej L. 18
wyrabia i utrzymuje w wielkim wyborze:
WANNY, FOTELE DO KĄPIELI,
417 także z ogrzaniem, 2 20
prysznicze, wszelkie przyrządy do kuracji Knei-
powskich, **kloseta pokojowe i nadkanałowe.**
Pracownia polecona przez Towarzystwo Lekarskie.
Odnaczona na wystawie lekarskiej medalem wielkim sre-
brnym, na wystawie krajowej dyplomem honorowym.

Krzewy i rośliny pnące
na za 10 sztuk.
Akacja krzew. 40 cm. ct.
Bez turecki 50—80 cm. ct.
zlr. 1, Cytus 30—50 cm.
50, Jałowiec piram 40—60
zlr. 2, Leszczyna wielko-
50, 80 cm. ct. 60, zlr. 1,
życzka czerw. 40 cm. zlr.
Spirea 2 l. 60 cm. zlr. 1,
chak 1 roczny ct. 50,
occident 4' 60 cm. zlr. 1,
matis alba 2 l. zlr. 1, Cle-
tis flammula 1 r. zlr. 1; P-
ploka graeca 1 r. zlr. 1,
no dzikie 2 l. ct. 50.
Antoni Schulz Kraków, ul. Szewska Nr.
poleca swe dobre i natura
OEDENBURSKIE WINA białe
50, 65, 75 ct. i 1 zlr. butel, czerwone 55, 65, 80 ct. i 1 zlr.
w beczkach znacznie taniej.